

СУДОВА МЕДИЦИНА

© Біляков А. М., Федотова І. А.

УДК 613. 81:616-036. 88-036. 4(477-25) «2001/2005»

Біляков А. М., Федотова І. А.

ВПЛИВ АЛКОГОЛЬНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ НА СТРУКТУРУ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ СМЕРТІ КИЯН МОЛОДОГО ВІКУ ЗА МАТЕРІАЛАМИ КИЇВСЬКОГО МІСЬКОГО КЛІНІЧНОГО БЮРО СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЗА 2001 – 2005 РОКИ

Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця (м. Київ)

Дана робота є фрагментом НДР «Вплив алкогольного фактору на частоту випадків насильницької та ненасильницької смерті у мешканців м. Києва за 2001-2010 роки», № держ. реєстрації 0113U000060.

Вступ. В загальній структурі смертності населення провідне місце займає насильницька смерть, що виникає від ушкоджуючої дії на організм факторів зовнішнього середовища (фізичних, хімічних, біологічних, психо-емоційних) [4,5].

Основним завданням судової медицини є дослідження випадків насильницької смерті з метою встановлення і здійснення аналізу їх причин, частоти виникнення, встановлення факторів ризику, впливу зовнішнього середовища, тощо. Ці дані можуть бути використані правоохоронними органами для попередження її настання [3].

Настання насильницької смерті дуже часто буває пов'язане з вживанням алкоголю і як свідчить судово-медична практика, алкогольне сп'яніння є одним з основних і найпоширеніших факторів ризику, які провокують її виникнення [1,2].

Зокрема, учасники дорожньо-транспортних пригод часто бувають в стані алкогольного сп'яніння, що нерідко закінчується їх смертю. При самогубствах, де найбільш поширеним способом його здійснення є підвищення, у понад 70% спостерігається алкогольна інтоксикація. Також відомо, що вбивства в переважній більшості випадків скоюють в стані алкогольного сп'яніння, що передбачено законодавством яка обтяжуюча обставина.

Особливо це викликає занепокоєння тому, що в останні роки значно змінилася структура смерті в сторону збільшення випадків насильницької смерті молодих людей, які перебували в стані алкогольного і наркотичного сп'яніння.

Метою даного дослідження було вивчення динаміки насильницької смерті серед мешканців м. Києва віком до 30 років, які загинули в 2001-2005 роках, з урахуванням ступеня алкогольної інтоксикації в залежності від її виду, роду та статі загиблих для виявлення складових, що мають медичне та соціальне значення. Це дасть змогу покращити якість та розширити напрямки профілактичної роботи органів охорони здоров'я та правоохоронних органів,

що загалом призведе до зменшення частоти випадків насильницької смерті у населення.

Об'єкт і методи дослідження. Матеріалом дослідження стали «Висновки експерта» і «Акти судово-медичного дослідження трупа» осіб – мешканців м. Києва, які померли від випадків насильницької смерті у 2001 – 2005 роках та стали об'єктами дослідження Київського міського клінічного бюро судово-медичної експертизи. Вказані особи загинули внаслідок дії різних факторів довкілля: дорожньо-транспортних пригод, отруєнь, дії високої і низької температури, електротравми, спричинення різних механічних ушкоджень, в тому числі і вогнепальних, механічної асфіксії. Загалом було проаналізовано 1238 результатів судово-медичних досліджень і експертиз трупів, проведено порівняння між однотипними групами досліджень з подальшим графічним зображенням результатів.

Результати досліджень та їх обговорення. Аналіз одержаних результатів показав, що за п'ятирічний період найбільша кількість чоловіків і жінок в віці до 30 років померлих насильницькою смертю була зафіксована в 2001 році і складала 303 особи.

Найменша кількість померлих в цій категорії спостерігалася в 2004 році і налічувала 226 людей. В 2002 і в 2005 роках кількість була майже однаковою – відповідно 230 і 233 особи; в 2003 кількість померлих дещо збільшилась і становила вже 246 осіб. Тобто в цих змінах не вбачається особливих закономірностей. В той же час слід відмітити, що померлих чоловіків майже в три – чотири рази більше ніж жінок і така тенденція прослідковується впродовж п'яти років, що зображено на **рис.**

Аналізуючи отримані результати ми звернули увагу, що структура насильницької смерті осіб віком до 30 років змінюється з урахуванням пори року, що представлено в **таблиці.**

Так, влітку та восени серед чоловіків спостерігалася стійке перекональне підвищення кількості смертей серед осіб молодого віку. На нашу думку це пов'язане з підвищеною активністю людей, що супроводжується їх травмуванням. Крім того, більш довготривале перебуванням на відпочинку серед обмежених груп сприяє виникненню конфліктів та

Рис. Частота випадків насильницької смерті в залежності від статі у мешканців м. Києва за 2001-2005 роки.

Таблиця

Частота випадків насильницької смерті в залежності від пори року у мешканців м. Києва за 2001-2005 роки

Рік	Стать	Пора року							
		Зима/(%)		Весна/(%)		Літо/(%)		Осінь/(%)	
2001	чоловіки	54	33,3	62	45,2	81	46,9	42	79
	жінки	4	7,2	10	50	28	30	22	39
2002	чоловіки	31	13	43	86	56	50	40	45
	жінки	20	4,2	12	35	17	58	11	29,4
2003	чоловіки	43	54	42	43	54	57	55	32
	жінки	14	3,3	14	35,7	7	65	17	29
2004	чоловіки	36	53	31	19,4	45	35,6	61	19,7
	жінки	6	3,9	17	50	17	24	13	23,5
2005	чоловіки	31	38,1	50	48,4	46	47,5	56	44
	жінки	14	4,7	15	42,7	8	44	13	30,2

Примітка: (%) – відсоток осіб, які на момент смерті перебували в стані алкогольного сп'яніння відносно загальної кількості померлих в даній групі досліджень.

супроводжується спричиненням ушкоджень тупими та гострими предметами. Серед жінок, окрім високого рівня смертності влітку, на другій – третій позиції зустрічається зимовий період.

Аналіз виявлення відсотка осіб, які на момент смерті перебували в стані алкогольного сп'яніння відносно загальної кількості померлих в даній групі досліджень показав, що прослідковується лише пряма залежність між групами, де кількість загиблих була найменшою з найнижчим відсотком сп'янілих осіб. В групах, де кількість смертельно травмованих була найбільшою, відсоток сп'янілих осіб не завжди був найвищим, а як правило, займав другу чи третю позицію з чотирьох можливих.

Висновки. Результати вивчення структури насильницької смерті серед киян молодого віку та впливу на неї алкогольної інтоксикації показали, що за період з 2001 по 2005 роки зміни кількості померлих насильницькою смертю як чоловіків, так і жінок не носили закономірного характеру. Серед загиблих чоловіків було в 3-4 рази більше, аніж жінок, і ця тенденція є досить стабільною. Серед чоловіків влітку і восени, а серед жінок влітку та взимку спостерігалося стійке підвищення кількості випадків насильницької смерті. Відсоток осіб, які перебували в стані алкогольного сп'яніння був найнижчим в тих групах, де кількість смертельно травмованих була найменшою. Проте, в групах, де кількість смертельно травмованих була найбільшою, відсоток сп'янілих осіб не завжди є найвищим, а як правило, займав другу чи третю позицію з чотирьох можливих.

Перспективи подальших досліджень. Виявлення закономірностей між кількістю осіб, які померли насильницькою смертю та алкогольною інтоксикацією в подальшому потребує більш детального вивчення щодо структури насильницької смерті в даному сегменті дослідження.

Література

1. Велишева П. С. Экспертная оценка острого отравления алкоголем / П. С. Велишева, Б. Г. Гольдина, В. П. Богуславский, И. М. Серебренникова // Второй Всесоюзный съезд судебных медиков. Тезисы докладов. Москва-Минск, 1982. – С. 367-370.
2. Витер В. И. Судебно-медицинские проблемы алкогольной интоксикации в современных условиях / В. И. Витер, А. В. Пермяков // Современные вопросы судебной медицины и экспертной практики. Ижевск, В. 8., 1996. – С. 23-28.
3. Лиховая С. Я. Насильственная смерть среди жителей г. Киева, которые погибли в 2010-2012 годах: причины, тенденции, социальное значение / С. Я. Лиховая, А. Н. Биляков, Н. Н. Труш // Байкальский криминологический журнал. – 2013. – № 1(23). – С. 107-113.
4. Лобан И. Е. Основные тенденции динамики насильственной смерти в Ленинградской области в 1992-2006 гг. и прогнозирование уровня смертности / И. Е. Лобан // Судебно-медицинская экспертиза. – 2008. – № 4. – С. 3-6.
5. Руднев Ф. И. Анализ детской смертности по материалам областного бюро судебно-медицинской экспертизы ЕАО / Ф. И. Руднев // Избранные вопросы судебной медицины и экспертной практики. – 1998. – № 1. – С. 30-31.

УДК 613. 81:616-036. 88-036. 4(477-25) «2001/2005»

ВПЛИВ АЛКОГОЛЬНОЇ ІНТОКСИКАЦІЇ НА СТРУКТУРУ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ СМЕРТІ КИЯН МОЛОДОГО ВІКУ ЗА МАТЕРІАЛАМИ КИЇВСЬКОГО МІСЬКОГО КЛІНІЧНОГО БЮРО СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЗА 2001 – 2005 РОКИ

Біляков А. М., Федотова І. А.

Резюме. Метою дослідження стало вивчення випадків насильницької смерті чоловіків і жінок віком до 30 років з урахуванням сезонності та впливу алкогольного сп'яніння за даними Київського міського клінічного бюро судово-медичної експертизи за 2001-2005 роки. Результати вивчення показали, що річні зміни кількості померлих насильницькою смертю як чоловіків, так і жінок не носили закономірного характеру. Серед загиблих чоловіків було в 3-4 рази більше, аніж жінок. Серед чоловіків влітку і восени, а серед жінок влітку та

взимку спостерігалось стійке підвищення кількості випадків насильницької смерті. Відсоток осіб, які перебували в стані алкогольного сп'яніння був найнижчим в тих групах, де кількість смертельно травмованих була найменшою. Проте, в групах, де кількість смертельно травмованих була найбільшою, відсоток сп'янілих осіб не завжди є найвищим.

Ключові слова: насильницька смерть, алкогольне сп'яніння.

УДК 613. 81:616-036. 88-036. 4(477-25) «2001/2005»

ВЛИЯНИЕ АЛКОГОЛЬНОЙ ИНТОКСИКАЦИИ НА СТРУКТУРУ НАСИЛЬСТВЕННОЙ СМЕРТИ КИЕВЛЯН МОЛОДОГО ВОЗРАСТА ПО МАТЕРИАЛАМ КИЕВСКОГО ГОРОДСКОГО КЛИНИЧЕСКОГО БЮРО СУДЕБНО-МЕДИЦИНСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ ЗА 2001 – 2005 ГОДЫ

Биляков А. Н., Федотова И. А.

Резюме. Целью исследования стало изучение случаев насильственной смерти мужчин и женщин в возрасте до 30 лет, учитывая сезонности и влияние алкогольного опьянения по данным Киевского городского бюро судебно-медицинской экспертизы за 2001-2005 годы. Результаты изучения показали, что годовые изменения количества умерших насильственной смертью как мужчин, так и женщин не носили закономерного характера. Среди погибших мужчин было в 3-4 раза больше, чем женщин. Среди мужчин летом и осенью, а среди женщин летом и зимой наблюдалось стойкое повышение количества случаев насильственной смерти. Процент лиц, которые находились в состоянии алкогольного опьянения был самым низким в тех группах, где количество смертельно травмированных было наименьшим. Однако в группах, где количество смертельно травмированных было максимальным, процент лиц, которые находились в состоянии опьянения, не всегда был наивысшим.

Ключевые слова: насильственная смерть, алкогольное опьянение.

UDC 613. 81:616-036. 88-036. 4(477-25) «2001/2005»

Influence of Alcohol Intoxication Upon the Violent Death Structure of Young Kyiv Residents Based on the Materials of the Kyiv City Clinical Bureau of Forensic Inquiry for the Period of 2001-2005

Bilyakov A. M., Fedotova I. A.

Abstract. Violent death which is caused by a harmful effect of environmental factors on the human body takes the leading position in the general structure of mortality. Very often it takes place due to alcohol consumption, and the amount of violent death has increased lately among young people who were under alcohol or drug intoxication. In particular, participants of road traffic accidents are often in the state of alcohol intoxication that usually leads to their death. In case of suicides, among which the most wide-spread way is hanging, in more than 70% self-murderers alcohol intoxication is identified. It is also a known fact that the majority of murders are committed in the state of alcohol intoxication and this is defined by the law as an aggravating circumstance.

The main task of forensic medicine is investigation of violent death cases with view of defining and analyzing their causes and incidence, establishing their risk factors, influence of the environment, etc.

The purpose of the analysis consists in studying the dynamics of violent death among the residents of Kyiv at the age up to 30 years who died in the period of 2001-2005, with regard to the alcohol intoxication degree and type as well as the gender of the dead. This will allow improving the quality and expanding the directions of the preventive measures taken by the healthcare bodies and law-enforcement authorities, in general resulting in reducing the amount of violent death cases among the population.

The materials of the Kyiv City Clinical Bureau of Forensic Inquiry for the period of 2001-2005 serve as the object of this research. 1238 results of forensic investigations and corpse examinations have been analyzed, research groups of the same type have been compared.

The results of studying the violent death structure among young residents of Kyiv and influence of alcohol intoxication thereon show that in the period of 2001-2005 the numbers of both men and women who died as a result of violent death changed without any regular pattern. Among those who were killed there were 3-4-fold more men than women and this tendency is quite stable. A steady increase in the amount of violent death cases was observed among men in summer and autumn and among women in summer and winter. The percent of the person who were in the state of alcohol intoxication appears to be the lowest in the groups where the amount of fatally injured is the least. However, in the groups where the amount of those fatally injured was the biggest, the percent of intoxicated was not always the highest but as a rule it occupied the second or the third place among the four available.

In the future the search for regular patterns between the amount of people who died as a result of violent death and the alcohol intoxication will require more thorough investigation of the violent death structure in the given research segment.

Key words: violent death, drunkenness.

Рецензент – проф. Старченко І. І.

Стаття надійшла 12. 05. 2014 р.